

CONEIXENT BARCELONA

DE PEDRALBES AL POBLENOU I LA VILA
OLÍMPICA

BRUNO CABRERA
IES ICÀRIA
JUNY '09

La paraula Pedralbes prové del llatí *Petra alba* i significa pedres blanques.

Per la zona de **l'Avinguda de Pedralbes** hi trobem edificacions aïllades amb una alçada de 3-4 pisos amb balcons, pàrquing i jardí comunitari, algun d'ells amb piscina. Alguns dels baixos estan ocupats per serveis com ara correus o farmàcies. Les edificacions envoltades per tanques solen ser cases unifamiliars aïllades, de dues plantes, amb jardí privat i algunes d'elles amb piscina. A la zona de la diagonal trobem blocs de pisos adossats de diferent alçada.

Al carrer **Manel Girona** trobem el drac, una escultura situada a la porta de l'edifici de la finca Güell i construït per Antoni Gaudí i Cornet. Va ser feta per Eusebi Güell i ara pertany a la Universitat de Barcelona; forma part de la ruta del modernisme. A l'altra banda de la tanca hi ha un jardí i una font, a més de vegetació abundant. A la façana hi ha unes torres decorades amb trencadís, típic de Gaudí, fet que recorda a les seves altres obres.

Al final de l'avinguda trobem la **Creu de Pedralbes**. És d'estil neogòtic, de finals del S.XIV. És troba davant del monestir, formant una rotonda i marca el final de diversos territoris.

Un cop travessat l'arc que dona l'entrada al recinte del monestir hem notat un canvi important. El terra, igual que les cases, és fet de pedres. Hi ha una plaça amb una petita zona verda per descansar, tot està net i tranquil. Les cases són d'entre 1 i 2 pisos d'alçada. Aquesta zona és possiblement la més elevada de Pedralbes.

Hem entrat a les 10 del matí al **monestir de Pedralbes**. Allà ens han donat un aparell d'àudio d'on hem tret la informació de la pàgina següent.

Aquest monestir el va fer construir l'última dona de Jaume II, la reina Elisenda de Montcada al 1327. La tomba de la reina data del 1364 i està feta de marbre. Té dues cares que donen a l'església i al claustre. Està custodiada per dos àngels al seu costat. La tomba de la seva neboda resta al seu costat. L'edifici consta de dues plantes. A la planta superior hi ha les habitacions i un petit museu i a la inferior la resta de les cambres i un dels claustres més grans d'Europa, a més d'un espai de reflexió i meditació. Al museu de la planta superior s'hi troben diverses escultures, pintures, retaules, taules, tríptics i frisos entre d'altres. Tots tenen representats imatges de caire religiós de l'època. Una de les peces més interessants és "la cadira baixa de dama", on s'hi asseia la reina. Està feta de caoba i hi té representats motius vegetals. A la planta inferior, trobem la cel·la Magdalena que va ser la "farmaciola" del monestir. Davant de la cel·la, hi havia un herbolari d'on les monges en treien les herbes per fer els remeis. La infermeria va ser ampliada al S.XIV. Més endavant, trobem la cel·la de St. Francesc. Consta d'una volta gòtica de guix del S.XVI. És on es feien les costures i els brodats. Després es troba la gruta o fresquera del monestir. És on es conservava el menjar fresc (mitjançant sal) que es consumia al monestir. Al claustre hi ha la font de l'àngel on les monges clarisses es rentaven les mans abans d'anar a menjar. La cuina no va ser modificada fins al S.XVI. Més tard, al S.XIX s'hi va instal·lar una cuina de carbó i després una de butà. A les procures s'hi guardava el menjar del camp, les eines i el bestiar. El monestir contava amb unes cisternes, situades al costat del celler. Per acabar vam entrar a la sala capitular, lloc de reunió de les monges.

A la sortida del monestir hi ha els jardins de la creu de Pedralbes, una petita zona verda tranquil·la on la gent passeja els seus gossos. Hi ha arbustos, plataners, xiprers, ametllers... Una mica més endavant (anant cap a Llobregat) vam observar que hi havia una petita zona on hi havia petits horts on veïns de la zona hi tenien una zona de cultiu. Prop d'aquests hi ha els jardins de Tòquio. Es troben en una zona residencial, silenciosa, tranquil·la i neta.

A prop del **carrer dels cavallers** hi trobem l'escola ESADE que pertany a la Universitat Ramon Llull i on s'hi fan estudis universitaris. Per cert! Els veïns del barri no ho tenen fàcil per fer la compra perquè no hem vist gaires centres comercials i a més el barri fa molta pujada.

A punt de reprendre l'Avinguda de Pedralbes hi havia un edifici religiós. Es tracta d'una església rodejada de jardí i un llac amb ànecs, tortugues i peixos. També hi ha una residència de la Universitat Politècnica de Barcelona (UPC). Caminant pel carrer **Jordi Girona** ens vam fixar en diverses instal·lacions universitàries tot i que no vam poder preguntar que oferien, per això vam apuntar les diferents facultats:

- Escola tècnica superior d'enginyeria de telecomunicacions de Barcelona.
- Facultat d'informàtica de Barcelona.
- Escola tècnica superior d'enginyeria de camins, canals i ponts de Barcelona.
- Supercomputing centre.

Al carrer Jordi Girona cantonada amb el **carrer Alfambra** hi ha un edifici de la UPC, el NEXUS, que s'encarrega de la seva organització. Al costat s'hi troba la biblioteca Rector Gabriel Ferraté de la UPC.

A l'**Avinguda de l'Exèrcit** hi trobem el quartell del Bruc (cuartel del Bruch) on un militar ens va dir que va ser construït entre el 1928 i el 1931. Pujant pel **carrer González Tablas** vam arribar a la **Ronda de Dalt**. Creiem que fa de barrera perquè separa Barcelona d'Esplugues i de la muntanya de Collserola. Pensem que una persona amb problemes de mobilitat pot travessar-la fàcilment perquè hi ha rampes, però els carrers que l'envolten són molt inclinats i és una zona molt transitada per vehicles. Per aquest últim motiu no és segura pels nens. A la vora de la Ronda de Dalt hi havia l'Institut Joan Boscà i l'Institut Thau.

Baixant pel **carrer Manuel Ballbé** vam arribar als **Jardins de Cervantes**. Són de sorra i vegetació baixa i amb arbres escampats per tot el parc, és un parc tranquil. Al centre hi ha una gran esplanada amb bancs i plantes amb els seus respectius noms al seu davant. És poc accessible pels discapacitats perquè hi ha moltes escales. Als jardins vam trobar-hi escultures. La primera s'anomena "Rombes bessons", d'Andreu Alfaro i és feta d'alumini. La segona s'anomena "Adam" i és una donació al districte de les Corts de la vídua Consol Abreu Vassallo el 1991. La segona escultura sembla feta de marbre.

Mentre caminàvem per la **Diagonal**, anàvem anotant les diferents facultats de la Universitat de Barcelona (UB):

- Facultat d'enginyeria industrial.
- Facultat de ciències econòmiques i empresarials.
- Escola d'estudis superiors d'arquitectura.

Finalment vam entrar al **Palau de Pedralbes**. Al entrar et trobes uns jardins agradables i tranquils degut a la poca quantitat de gent; el cant del ocells relaxava molt després de tant caminar. És una zona molt verda. Al centre hi trobem un passeig amb arbres als costats que et dirigeixen al Palau i davant d'aquest una plaça amb una font i unes rampes que et dirigeixen a l'entrada.

Una vegada dins el palau vam adreçar-nos al taulell d'informació, on ens van explicar que havia pertanyut a la Corona Reial. Alfons XII el va fer construir en només quatre anys (1926-1930) degut a la EXPO del 1931. Més tard va pertànyer a Franco i actualment pertany a la Corona Reial que el cedeix a la Generalitat per a fer actes, congressos, exposicions... Al Paulau de Pedralbes hi trobem el Museu de Ceràmica, el Museu d'Arts Decoratives i el Museu del Tèxtil i la Indumentària. Ara s'hi pot visitar una exposició temporal anomenada "Allà on el món s'acaba", de Rosa Cortiella. Hi serà del 20.01.09 al 10.05.09. Actualment acull la seu de la Unió per la Mediterrània, una comunitat de països que voregen la mar Mediterrània amb fons econòmics per ajudar els països menys desenvolupats i té objectius com per exemple combatre la corrupció, el terrorisme i facilitar el comerç entre els països de la comunitat.

Pedralbes és un barri d'una classe social més aviat alta. Sembla un barri on la gent només hi va a dormir degut a la poca activitat comercial. És un barri amb

poca circulació de persones. A més, és un barri ple d'universitats. Amb aquest recorregut hem conegut i vist el límits de la ciutat. Finalment hem pogut entrar al Monestir de Pedralbes i al Palau Reial i conèixer dos edificis representatius que encara no havíem vist.

Sortint del metro ens vam dirigir a la **Plaça Maria Cristina** i en vam observar que tenia forma de mitja circumferència. A la part de dalt de la plaça (mirant cap a muntanya) hi ha una escultura amb una inscripció a la pedra que deia: Barcelona a Martí i Julia (1861-1917). Al mig de la plaça hi ha un rellotge de sol. Vam voler comprovar l'hora però degut a que el cel estava tapat i en conseqüència no hi havia sol, no vam poder-ho fer. A la part de sota de la plaça (mirant a mar) hi passa una via ràpida: la Diagonal; per sota (subterràniament) suposem que hi passa el metro. Són varis els edificis que l'envolten i la majoria estan dedicats als serveis. Aquests edificis són El Corte Inglés, Pedralbes Centre, un edifici de l'editorial Planeta, l'hospital de Barcelona, oficines de l'empresa de segurs Catalana Occident i un hotel Hilton. La foto està feta des del centre de la plaça. Els dos edificis són oficines de "La caixa". *Maria Cristina va ser la reina d'Espanya del 1829 al 1833 i regent d'Espanya del 1833 al 1840(1).*

Després vam anar baixant per la **Diagonal** mentre observàvem les edificacions. Aquestes estan aïllades i a l'interior hi trobem oficines, bancs, empreses dedicades a la construcció, hotels, empreses dedicades a les comunicacions, asseguradores i activitats relacionades amb la sanitat. En aquesta part de la Diagonal el carrer (voreres+via pels transports) fa uns 60-70 metres d'amplada. Aproximadament una quarta part de la vorera està dedicada al carril bici. A més de les bicis, trobem més mitjans de transport i d'entre aquests, i trobem el bus, el metro, el tramvia i el taxi la majoria dels quals són transport públic. Els baixos del carrer estan dedicats a la restauració, a centres comercials (amb botigues de roba...) i alguns habitatges.

Més endavant vam entrar al centre comercial **L'illa**. Una vegada a dins vam buscar la botiga FNAC i ens vam apropar a la part dels llibres d'entre els quals eren novetats:

- *A trenc d'alba* d'Stephanie Meyer i de l'editorial Alfaguara.
- *L'últim home que parlava català* de Carles Casajuana i de l'editorial Planeta. Aquest llibre ha guanyat el premi Ramón Llul de literatura 2009.
- *Emulsió de ferro* de Sebastià Jovani i de l'editorial La Magrana.
- *La casa de los siete pecados* de Mari Pau Domínguez i de l'editorial Grijalbo
- *El xinès. L'ull de vidre* de Henning Markell i de l'editorial Tusquets.
- *El conte número tretze* de Diane Setterfield i de l'editorial DeButxaca.

A la sortida ens vam fixar pel carrer que passa pel soterrani, on hi havia molts llocs on es podia fer un mos. Aquest carrer crec que es tracta d'un espai privat, perquè crec que quan tanquen el centre comercial tanquen l'accés d'aquest carrer.

No vam veure cap edificació amb cartells poc habituals a les porteries. Aleshores vam entrar al **número 640** de la Diagonal per una porta giratòria. A la recepció hi havia un agent de seguretat i dues d'aquelles barres giratòries com les que hi ha per accedir al metro, més endavant hi havia més mesures de seguretat però no vam poder saber de que es tractava. La sala estava decorada amb quatre quadres de color blau d'algú anomenat B.R. de l'any 1975. Les parets eren de color blau. Hi ha diverses empreses, en aquest edifici: Caja Madrid, Meridia Capital, Unidad editorial... A fora i trobem l'Starbucks Coffe. A dins hi ha diversos sofàs, quadres moderns i la paret de la barra està feta de petites rajoles trencades. Ofereixen diversos productes com ara café o pastes. Suposem que generen molta quantitat de deixalles degut a que hi havia molts clients.

La Torre Atalaya té 21 pisos i al seu costat hi ha una escultura anomenada "Línies al vent", d'Andreu Alfaro, el mateix artista que l'escultura "Rombes bessons" dels jardins de Cervantes.

Una vegada al carrer Ganduxer vam girar a l'esquerra i vam continuar caminant fins a trobar la **Plaça de Sant Gregori Tamargu**. Al centre hi ha el temple de Gregori Tamargu amb una inscripció a dalt que deia: *Templum Sancti Grgorii Thamaturgi*. Té forma de corona circular. La seva estructura és (des del centre) temple-carretera-edificis.

Més endavant vam arribar al **Turó Parc**. A l'entrada hi havia una placa informativa on hi deia que Nicolau M. Rubió i Tudurí va crear el parc de 2,88 hectàrees l'any 1934. Té un traçat geomètric paisatgístic que configura 5 zones: el perímetre, el vestíbul, la zona representativa, la zona funcional i la de repòs. La visita al parc no va ser gaire agradable ja que feia una pudor insistent i a més va ploure. Els edificis que l'envolten no semblen gaire recents, més aviat semblen vells degut a les façanes, la forma de les portes, la manca d'ascensor en algun d'ells... Dins el parc vam trobar-hi una estàtua de bronze col·locada en motiu del centenari del naixement del tenor Francesc Viñas. També hi havia un petit llac, una font, molta varietat d'espècies vegetals i un bar. A la sortida hi havia una escultura.

Un cop n'hem sortit vam continuar per l'**avinguda Pau casals**, músic que va compondre l'Himne de la pau. Més tard vam arribar al **Mercat de Galvany**. Hi vam trobar diverses parades com ara carnisseries, fruiteries, peixateries, bars, herbolisteries, cansaladeries, una botiga d'ous, un restaurant xinès, un forn de pa, una botiga de congelats i també botigues de queviures. Allà vam preguntar a la gent perquè hi van a comprar.

- Persona 1: pel tracte i la qualitat; els botiguers són amables.
- Persona 2: pel preu; et fan descomptes.
- Persona 3: pel tracte.
- Persona 4: per la qualitat dels productes. Són peixos acabats de pescar i les fruites i verdures són de l'hort; en general és molt sa.

A més vam observar que clients i botiguers es coneixien entre ells i parlaven d'una forma amigable. Aquest mercat sembla una església; té forma de creu llatina i hi ha vitralls a les finestres. Al centre hi havia una peixateria amb un fanal al mig.

Després del mercat vam anar fixant-nos en els diversos serveis que oferia el **carrer Santaló**: caixes, una tintoreria, una perruqueria, una farmàcia, botigues de roba, restaurants, joieries, botigues de mobles, papereries, quioscs, botigues d'electrodomèstics... Les dimensions de la Diagonal són iguals encara que la vorera és més petita i per tant, el carril bici també. Té quatre carrils centrals i dos de laterals pels cotxes. Les edificacions són més antigues i estan enganxades. La majoria de baixos estan ocupats per serveis com ara restaurants, bancs, botigues de roba...

Normalment, als creuaments hi passen altres carrers en diagonal. L'edifici del **carrer Bon Pastor** és el col·legi d'aparelladors i arquitectes tècnics de Barcelona. Allà és on els aparelladors i els arquitectes tècnics firmen les seves obres. Vam pujar al cinquè pis on hi ha l'escultura d'un llagost (no poso una foto de primer pla perquè es pugui veure tota la figura), feta per Joan Brossa igual que les lletres de color de l'edifici.

Al **carrer Mojà** vam trobar-hi l'Institut francès. Reprenent la Diagonal vam veure un edifici més aviat antic, amb balcons semicirculars on hi ha representades figures vegetals. La façana de l'edifici semblava molt treballada i constava de 8-9 pisos.

A continuació ens vam apropar al **carrer Enric Granados**. És un carrer peatonal (per això és tranquil i no hi ha gaire soroll) amb arbres i terrasses. En direcció mar fa baixada. Deu tenir uns 30 metres d'amplada.

A la cantonada del carrer Balmes amb Diagonal i havia l'edifici del Banc Sabadell Atlàntic. Té forma de mig hexàgon i fa uns 70 metres d'alçada, més o menys com l'edifici Atalaya. L'edifici està col·locat a la cantonada. Van construir-lo entre els anys 1966-1969. No van saber-nos dir perquè li deien edifici singular però suposem que per la seva forma i perquè la façana sembla estar feta de vidre.

La **Via Augusta** romana era la via que anava de Cadis fins als Pirineus (creuava la Península Ibèrica). Aquest és el camí que comunicava l'antiga Barcino amb la via que portava fins a Roma. El carrer és bastant llarg i ample, té forma de corba.

La trama dels carrers és diferent. Ara, els carrers estan disposats en forma de quadrícula; en direcció Llobregat, la disposició dels carrers no seguia cap patró.

La **Rambla Catalunya** té un passeig central pels ciutadans, dos laterals pels cotxes i després dues voreres (vorera-carretera-passeig central-carretera-vorera). Hi ha terrasses i arbres. Al principi del carrer hi havia un edifici de la Diputació de Barcelona i la xarxa de municipis. Tenia una torre en forma punxa i balconades o gloriets. Tenia finestres amb vidres com els d'una església. La façana estava molt treballada i tenia representats vegetals i cares de persones. L'edifici modern de darrera és la llibreria de la diputació. La foto és una estàtua d'una girafa que obre la rambla i un edifici amb el terrat de pissarra.

Ja gairebé a Passeig de Gràcia hi havia la **Cambra de comerç** però, al entrar-hi van dir-nos que acabaven de tancar. Al costat hi havia una església que semblava de religió cristiana i d'estil gòtic.

Abans d'acabar vam entrar al **Deutsche Bank** i al taulell d'atenció al client vam preguntar el que calia per obrir un compte en un banc alemany i van contestar-nos que tan sols amb el DNI ja n'hi havia prou. Ens van dir que portaven més de 30 anys a Catalunya.

Finalment vam arribar a la **Plaça Joan Carles I**. Al mig hi havia un monument en forma d'obelisc que forma la rotonda per on passen els cotxes. No ens hi vam poder apropar més perquè era perillós degut a que passaven molts cotxes. A la plaça Joan Carles I també li diuen la **Plaça de la República**.

En aquest recorregut hem après a moure'ns per la Diagonal, una avinguda amb moltes oficines (zona de negocis) i diversos tipus d'edificacions, la majoria d'elles d'alt standing (sobretot a la part alta de la via pública). A més hem pogut distingir un mercat (es venen béns pel dia a dia), d'un centre comercial (es venen tota mena de productes) i d'una zona comercial (un carrer amb diversos tipus de botigues).

(1)www.wikipedia.es

En sortir del metro vam esbrinar que la **Plaça Joan Carles I** anteriorment es deia la **Plaça del cinc d'Oros** *degut a la forma de la plaça que recordava al disseny de la carta (4 fanals i l'obelisc del mig)*(1). Més endavant vam entrar al **Palau Robert**. A l'interior hi havia un jardí molt tranquil i amb ombra, amb vegetació baixa i algunes palmeres. També hi vam trobar alguna escultura i una exposició anomenada Ernest Lluch, l'esforç per construir un país. Aleshores vam pujar per l'escalinata i una noia d'informació ens va explicar que el nom del palau provenia del nom de l'home que hi va viure i el va fer construir, Robert Robert i Surís. Actualment s'hi fan exposicions com Habitage/cat, la immigració ara i aquí o la que hi ha exposada al jardí. A més hi trobem l'oficina de turisme. El palau és d'estil neoclàssic i tenia característiques com ara columnes que aguanten varies arcades.

Vam fixar-nos en els fanals de **Passeig de Gràcia**. Estaven fets de ferro forjat i hi tenien representats figures vegetals. Cada fanal tenia un banc de color blanc fet de trencadís. Les rajoles eren la repetició d'un grup de tres hexàgons on hi havia representades figures vegetals.

Vam continuar baixant per Passeig de Gràcia i vam entrar a Vinçon. Una vegada la 1r pis vam fotografiar la llar de foc. Al costat de la llar de foc hi havia un quadre amb informació. La casa va ser projectada per Antoni Rovira i Rabassa el 1898. La va fer construir el pintor Ramon Casas i allà va viure-hi amb la seva família. El decorat de la casa el va dur a terme Josep Pascó. Actualment l'edifici és patrimoni de la ciutat. El terra estava fet de mosaic i el sostre estava compost per hexàgons a l'interior dels quals hi havia representats figures vegetals i arcs. Ens vam dirigir a la galeria i allà vam fixar-nos que hi havia una cua gegant per entrar a la Pedrera. El trànsit no era gaire abundant, sobretot hi havia molt transport públic i la majoria de gent que caminava pel passeig eren turistes. Dirigint-nos cap a la sortida vam veure una reproducció d'un quadre del pintor on es podia veure una dona (podria ser la seva dona o la seva filla) fumant un puro i prenent un aperitiu. Al pati interior hi havia exposades cadires, taules i bancs. Hi havia poca vegetació i una font al mig decorada amb mosaic. Ja que hi érem vam fixar-nos en els preus d'alguns objectes. La làmpada més barata valia vora els 200€ i hi havia un mirall de 1212,20€. Tot era molt car!

La casa Milà (cognom dels antics propietaris) van donar-li el nom de **La Pedrera** degut a la seva gran façana feta de pedra. L'arquitecte va ser Antoni Gaudí. L'edifici d'estil modernista va ser construït entre 1906 i 1910. Com que per entrar s'havia de pagar i hi havia molta cua vam preguntar si podíem entrar a mirar l'escal i van dir-nos que la podíem mirar des de la botiga. No es veia

gaire bé però vam poder veure que l'escala feia corba i tenia una coberta metàl·lica. A l'interior de l'escala hi havia vegetació.

Al **carrer Provença** vam fixar-nos en algunes porteries on hi havia cartells que t'informaven de les empreses que hi havia als pisos. Aquests són alguns exemples: Seeliger y Conde (global executive search), grupo Quat, diversos notaris i bufets d'advocats, Dra. Marta Busquets→varius-làser, Daicrea (gastronomia), Carrera Design... Hi havia comerços especialitzats com ara òptiques i tapisseries i serveis com per exemple clíniques.

El barri de l'**Eixample** porta aquest nom degut a que el projecte d'Ildefons Cerdà pretenia amplificar, eixamplar la ciutat de Barcelona i unir el que actualment són els barris. El va dissenyar el 1859 perquè hi va haver un concurs d'expansió de la ciutat de Barcelona. Tots els carrers són perpendiculars excepte la **Diagonal**. Els carrers deuen tenir uns 15 metres d'amplada (8 metres les dues voreres i 7 la carretera) i els edificis 5 pisos (20 metres d'alçada aproximadament). L'eixample està al mig de Barcelona i uneix diversos barris. *La seva extensió és d'uns 7,5km²(2).*

Al número 416 de la Diagonal vam trobar-hi la **Casa de les Punxes**, projectada per l'arquitecte Puig i Cadafalch i construïda el 1905. La façana consta de finestres petites amb arcs i balcons petits i cada vèrtex de l'edifici hi ha unes torres acabades en punxa. Bàsicament van utilitzar-se totxos, les punxes semblaven fetes de trencadís. A mesura que l'edifici creix en alçada els balcons de ferro forjat van fent-se estrets i petits. El Triodos Bank estava tancat però en un cartell hi deia: Els estalvis dels clients es financen en empreses i iniciatives que ajuden a millorar la qualitat de vida de les persones i respecten el medi ambient.

Després vam anar caminant pel carrer València fins el **nº284**. És el Museu Egipci de Barcelona. És un espai privat que pertany a la fundació arqueològica Joan Clos. Es va inaugurar el 1993. El museu organitza expedicions culturals per països on van viure-hi antigues civilitzacions. Va semblar-me interessant una proposta de viatge per fer la ruta Maya.

Vam continuar fins a la cantonada del carrer Bruc amb València. Allà hi havia el **Conservatori Municipal de Música**. Va ser projectat el 1916 per l'arquitecte Antoni de Falguera i Sivilla. No hi vam poder entrar perquè estava tancat però ens va semblar veure lleugerament el vitrall però no estem segurs de poder-lo descriure.

Al costat hi havia el **Mercat de la Concepció**. *És va construir el 18883. Està cobert per una estructura metàl·lica. També es van utilitzar fusta i vidre. Les teules de la teulada són de diversos colors(3).* Sortint pel carrer Aragó vam fixar-nos que hi havia més trànsit i per tant més soroll. També hi havia més gent caminant.

Més endavant hi havia la **Parròquia de la Concepció**. L'església és del segle XIII i el claustre dels segles XIV-XV. El temple va ser traslladat pedra a pedra des del seu lloc d'origen dins la ciutat emmurallada al carrer Jonqueres. En

aquell moment no s'hi celebrava cap acte religiós i no hi havia gires fidels a l'interior fet que no vol dir que quan hi ha algun acte no hi vagin molts fidels.

Sortint pel carrer Roger de Llúria i continuant pel carrer Aragó fins el **Passatge Méndez Vigo**. No creiem que sigui un espai públic perquè a l'entrada hi havia una porta que probablement tanquin a la nit. La majoria dels edificis de l'interior són italians, com per exemple l'escola italiana o diverses empreses del mateix país. Els edificis són antics i estan envoltats de vegetació. El terra és de pedra i està prohibida la circulació de vehicles.

Tornant al carrer Roger de Llúria vam arribar als **Jardins de la Torre de les Aigües**. Porta aquest nom perquè en un extrem hi trobem una torre que envolta un llac i segurament la torre devia de tenir alguna funció d'emmagatzematge o reciclatge de l'aigua. Si comparem l'interior de l'illa amb el passatge Méndez Vigo veiem que els jardins tenen forma quadrada i hi ha bancs i arbres i un llac amb la torre, el terra és de sorra a diferència del passatge que és allargat i no hi ha bancs públics ni cap llac. Als jardins estava prohibit entrar amb gossos i bicis.

El nom del **carrer Consell de Cent** fa a la institució del Consell de Cent, que governava Barcelona durant l'Edat Mitjana.

Al costat del banc Sabadell Atlàntic de Passeig de Gràcia vam veure-hi una façana singular. Esculpides a la paret hi havia dues escultures de Subirach. A Passeig de Gràcia, entre Aragó i Consell de Cent hi havia la **Mançana de la discòrdia**. Se'n diu així per la seva varietat d'estils de les cases que la formen. La casa Lleó Morera dissenyada l'any 1906 per Domènech i Muntaner, la casa Amatller dissenyada per Josep Puig i Cadafalch entre els anys 1898-1900 i la casa Batlló dissenyada per Gaudí el 1905. Creiem que són un atractiu turístic perquè són edificis representatius de la ciutat de Barcelona i d'arquitectes de prestigi del modernisme. La casa Batlló consta d'unes 4-5 plantes d'alçada. La seva façana és ondulada i està feta amb trencadís de diversos colors. Els balcons recorden cares, són fets de pedra blanca amb dos ovals fets amb barres de ferro que deixen un espai obert. La primera planta té uns vidres molt grans i la part superior d'aquests recorda els vitralls d'una església. La cua per entrar-hi no era tan llarga com la de la Pedrera. Pels voltants no es sentia gaire el català, hi havia molts estrangers; només es sentia anglès, francès, italià, alemany...

L'edifici nº24 del Passeig de Gràcia d'estil neomudeixar està ocupat per un restaurant anomenat QuQu (Quasi Queviures). L'edifici s'anomena Casa Pere Llibre i va ser construïda l'any 1872.

Baixant cap a Plaça Catalunya vam trobar el Banco Vitalicio de España i altres bancs, per això es localitza aquí el principal **centre financer** de la ciutat.

A la cantonada Passeig de Gràcia amb Plaça Catalunya, als **números 2 i 4** hi vam trobar un dels primers edificis modernistes de la ciutat. Actualment hi trobem el grup Catalana Occident, la gelateria Farggi, una botiga de fotografia anomenada Panorama la botiga de roba Punt 199...

La **Plaça Catalunya** posa en contacte diversos barris: Ciutat Vella, el Raval, l'Eixample... A la plaça pots arribar-hi en bus, metro, taxi, bici. La Plaça Catalunya la faig servir de punt de trobada.

En aquest recorregut hem caminat per un dels carrers més significatius de Barcelona, Passeig de Gràcia. També hem pogut comparar els traçats dels carrers del barri de l'Eixample amb els carrers per on hem passat els recorreguts anteriors; era més fàcil orientar-se degut a la regularitat dels carrers (van perpendiculars). També hem pogut observar la gran quantitat d'activitats terciàries que s'hi duen a terme i els diferents edificis de la construcció burgesa barcelonina dels segles XIX-XX. A més hem pogut observar que és una zona turística important.

(1) www.bcninternet.com

(2) www.viquipedia.com

(3) www.laconcepcio.com

Un cop hem sortit del metro **Plaça Catalunya** hem caminat per la Ronda de Sant Pere fins a la Plaça Urquinaona. La ronda limita el recorregut de l'antiga muralla. Només va cridar-nos l'atenció un edifici anomenat Torre Urquinaona construït el 1927 i dissenyat per l'arquitecte Antoni Bonet i el seu col·laborador Benito Miró.

Baixant per **Via Laietana** en direcció mar podem distingir dos barris: el Gòtic i el de Santa Caterina i Sant Pere. *Aquesta via va obrir-se el 10 de març de 1908(1)*. El carrer està rodejat d'edificis antics d'entre 30-40 metres, en canvi el carrer fa entre 20-25 metres d'amplada. El tràfic és abundant i el carrer sorollós (sobretot per les obres). EL carrer té diferents carrils per al cotxes que van en dos sentits diferents. Arribant a la placeta hi trobem una escultura dedicada al polític i pintor Francesc Cambó (una avinguda del mateix barri porta el seu nom) i feta per l'escultor Víctor Ochoa. Al costat hi ha la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (La Caixa) que és la caixa d'estalvis més important d'Espanya.

Més endavant vam arribar a la Plaça Lluís Millet i girant en direcció Besòs vam arribar a la **Casa del Gremi de Velers**. El palau és del segle XVIII (1763) i és un bé d'interès cultural. A la façana hi veiem uns esgrafiats que sembla que representin romans i columnes rodejades de vegetals. L'edifici del davant sembla més actual però no vam esbrinar-ne l'any de construcció. Al cartell del nom del carrer hi deia que Lluís Millet va ser un músic que va néixer al Masnou el 1867 i va morir a Barcelona l'any 1941. Va ser un dels fundadors de l'Orfeó Català, una societat vocal fundada per Millet i Amadeu Vives.

Continuem pel carrer de Sant Pere Més Alt trobem el **Palau de la Música**. Es diu així degut a que s'hi fan espectacles musicals i activitats relacionades amb la música. Ho podem veure a la façana degut a que hi ha diverses escultures de músics a la façana. Va ser dissenyat el 1904 per Lluís Domènech Montaner. A la façana hi hem distingit diversos materials com ara pedra, ferro forjat, vidre i elements decoratius com flors i mosaics. L'any passat va fer 100 anys de la inauguració. El 1997 va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per l'UNESCO. Dins el Palau no es pot fumar, fer fotos o gravar. Vam mirar el programa i creiem que el concert "soprano, tenor i grup flamenc" del cicle "òpera i flamenc" d'avui dissabte 16.05.09 a les 21:15 podria ser interessant. Després de preguntar a diversa gent no vam poder esbrinar el perquè de les pancartes de "no a l'hotel del Palau de la Música" però al web www.urbanismo.com hem trobat la informació següent: la construcció de l'hotel incloent la zona de pàrquing, suposava l'enderrocament de tres finques del carrer Sant Pere Més Alt i dos del carrer Amadeu Vives. Són edificis històrics importants i de construcció contemporània al Palau.

Més endavant, vam comparar el **carrer de Verdaguer i Callís** amb el de Sant Pere Més Alt i Via Laietana. El primer és estret (més aviat sembla un passatge), brut i fa mala olor. També sembla ser el més antic. El segon és més ample, està rodejat de plantes, té un “Bicing” i un estacionament per a bicicletes i és un carrer peatonal. Hi ha molts turistes (segurament perquè és on es troba el Palau de la Música) i està més net que l'anterior. L'últim és el més transitat, el més ample i es on hi trobem més serveis. Es on es troben els edificis més alts. Crec que aquestes diferències són per l'ordre en el que es van construir aquests carrers. El que està en millor estat es el que va construir-se abans.

Seguint pel carrer de Sant Pere Més Alt arribem al **Passatge de Josep Maria Sert** que travessa un edifici. No hi vam entrar perquè l'accés al carrer estava tancat. Ens va costar trobar-lo degut a que no estava ben indicat. Josep Maria Sert va ser un pintor que va néixer en aquest edifici el 21 de desembre de 1874. *En aquest edifici hi va haver la fàbrica de tapissos propietat de la família Sert. És del segle XIX. El passatge interior comunica els carrers de Sant Pere Més Alt amb el de Trafalgar(2).*

Al final del carrer trobem la Plaça de Sant Pere i l'església de **Sant Pere de les Puelles**. Antigament, aquesta església formava part d'un monestir femení i a la plaça s'hi feien enterraments. Ens hem fixat la majoria de comerços que a partir d'aquest carrer i bona part del carrer Trafalgar estan ocupats per botigues de xinesos que venen a l'engròs.

Caminant pel **carrer de Sant Pere Més Baix**, direcció Via Laietana, arribem a un parc i al **forat de la vergonya**. És un parc de sorra amb porteries, cistelles, tobogans, gronxadors... També hi trobem l'Hortet de la vergonya i una exposició de fotos. El parc està envoltat d'edificis.

Sortint del parc arribem a l'edifici **Francesca Bonnemaison**. Allà s'acull el centre de cultura de les dones, l'escola de la dona i una biblioteca. *Francesca Bonnemaison va casar-se amb Narcís Verdaguer i Callís (un carrer del barri porta el seu nom). A través d'aquest matrimoni va accedir als cercles de la intel·lectualitat i la política barcelonines. Va ser una dona emprenedora, que va saber utilitzar la seva posició social i els seus grans dots per a la diplomàcia per aconseguir els seus propòsits i finalment va aconseguir l'any 1909 la creació d'una biblioteca per a dones, amb la idea de millorar el nivell cultural de la dona treballadora. L'èxit del projecte va provocar que un any més tard es fundés l'Institut de Cultura, un espai que va començar oferint conferències i classes sobre temes tan diversos com ara feminisme, taquigrafia, costura, delineació o educació física. Però s'acaba bruscament amb la Guerra Civil. Per això aquest centre porta el seu nom(3).* Hi havia un cartell on hi havia apuntades diverses activitats. Una d'elles era un congrés internacional anomenat “Dret, gènere, igualtat. Canvis en les estructures jeràrquiques androcèntriques”.

Agafant l'avinguda Francesc Cambó (personatge al qual van dedicar una escultura en una placeta de Via Laietana) vam arribar al **Mercat de Santa Caterina**. La darrera renovació va fer-la l'arquitecte Miralles (ja que l'antic mercat era de 1848). Ens ha cridat l'atenció el sostre de colors que es veu de

fora. La gent va dir que d'ençà de la renovació el mercat és més petit. Una carnissera va dir-nos que la recollida recol·lecció d'escombraries era neumàtica i selectiva, i no només del mercat sinó de tot el barri.

Continuant en direcció mar pel carrer Corders i girant en direcció mar fins a la placeta de Sant Marcús arribem a una petita ermita del segle XII anomenada **Capella de l'Antic Hospital de Marcús**. Quan es va construir era una ermita perquè estava fora de la ciutat, als camps, al marge del camí que sortia de la ciutat.

Seguint pel carrer Carders arribem a la porta d'una de les **farmàcies** més antigues de la ciutat construïda per l'arquitecte Puig i Cadafalch. La Farmàcia es diu Santa Caterina.

Una vegada al carrer Allada i Vermell veiem **l'Espai Brossa**. Una de les activitats que s'hi fan és una exposició anomenada Intermedio de Gichi-Gichi Do que es pot visitar durant els dies 22-23-24 de maig. Crec que està dedicat a Joan Brossa, el mateix autor de les lletres de colors i del llagost del col·legi d'aparelladors i arquitectes tècnics de Barcelona al carrer del Bon Pastor.

Reprenent el carrer Carders, veiem que les perruqueries i botigues de queviures són les principals activitats econòmiques que s'hi duen a terme. A l'Edat Mitjana crec que hi treballava el gremi dels carders, que feien servir la llana com a matèria primera.

Després d'arribar a la Plaça de Sant Agustí Vell girem al carrer Tantarantana i entrem al **Claustre del Centre Cívic Convent de Sant Agustí**, una antiga caserna militar construïda l'any 1347. A dins hi trobem diversos elements d'art gòtic com ara voltes i arcs. En un diccionari d'arquitectura vaig buscar el concepte claustre i hi deia: Galeria o passadís cobert amb una arcada o columna que rodeja el pati principal d'una catedral o monestir.

Més endavant, sortint de la vella caserna militar i caminant pel carrer Tantarantana arribem al **Museu de la Xocolata**, promogut pel Gremi de Pastissers. Al mateix edifici també hi ha un arxiu fotogràfic i Barcelona Activa, on hi ha l'equipament del convent de Sant Agustí. Al costat hi havia l'escola de pastisseria.

El **Parc de la Ciutadella** va fer-se l'any 1715 perquè després de guanyar la Guerra de Successió, Felip V volia tenir control sobre la ciutat i per això va construir aquesta ciutadella militar (d'aquí ve el nom del parc). Un segle i mig després, el 1872 amb motiu de l'EXPO del 1888 la Ciutadella va ser enderrocada i es va fer una gran zona verda que acolliria l'Exposició Universal.

Entrant al Passeig dels Til·lers veiem que la porta està flanquejada per dues estàtues que representen la indústria i el comerç. A la dreta hi veiem quatre edificacions que van aixecar-se per l'EXPO. La primera és el **Castell dels tres dracs**. *Va ser dissenyat per Lluís Domènech i Montaner com a cafè-restaurant de l'Exposició Universal*(4). Actualment hi trobem el Museu de zoologia. Les altres tres construccions són l'hivernacle, el Museu de geologia i l'umbracle. Pel

mateix passeig hi trobem una fletxa verda amb el lema “Encarem al futur”, la mateixa que hi havia als jardins del Palau Robert. En aquell moment, l'Associació de Famílies Nombroses estava muntant una exposició.

Al final del passeig vam trobar-hi una estàtua eqüestre en honor del General Prim. Una placa al peu de l'estàtua deia que el General Prim va fer enderrocar la Ciutadella a condició de que fos entregada a la ciutat. Girant en direcció Besòs arribem al **Parlament de Catalunya**. Va ser construït el segle XVIII com a arsenal militar dins la fortalesa de la Ciutadella. L'edifici es pot visitar gratuïtament. Vam entrar-hi però, primer van fer passar les motxilles per una màquina de raigs X i a nosaltres per un detector de metalls, com a l'aeroport. Un cop a dins, una treballadora va informar-nos. Els materials utilitzats en la seva construcció són, principalment pedra de Montjuïc. Felip V va ordenar-ne la construcció. En aquell moment no hi havia sessió parlamentària ja que, era dissabte. Només n'hi ha dimecres i dijous cada quinze dies.

Abans de sortir ens vam fixar en una reproducció a escala de mamut. Aquesta va ser una idea de principis de segle XX que tenia com a objectiu reproduir alguns dels grans animals del passat al parc de la Ciutadella.

Sortint del parc, en direcció muntanya pel **Passeig Lluís Companys**. Aquest personatge va ser polític i advocat, el primer president del Parlament de Catalunya (1932-1933). També va ser Ministre del Govern Espanyol (1933) i president de la Generalitat de Catalunya (1934-1940). Va ser assassinat l'any 1940. Predominantment, al passeig hi trobem bars i restaurants. Arribem a l'Arc de Triomf que va ser l'entrada principal a les instal·lacions de l'Exposició Universal de l'any 1888.

En aquest recorregut hem pogut identificar els límits de la ciutat preindustrial així com el traçat de l'antiga muralla. També hem pogut reconèixer la diversitat d'usos de l'espai d'aquest barri. A més ens hem adonat que la majoria de carrers d'aquest barri tenen l'origen de l'ofici del gremi que hi treballava i diversos edificis significatius i simbòlics del barri. Finalment hem pogut comparar l'antiguitat dels diferents edificis d'aquest barri. Hem notat una diferència en la neteja d'alguns carrers, sobretot els més estrets i antics.

(1)www.bcn.cat

(2)www.poblesdecatalunya.cat

(3)www.diba.cat

(4) Tríptic informatiu del Museu de zoologia

En sortir del metro Jaume I per la porta que dona a **Via Laietana** observem el plànol del metro i veiem que és la via més ampla en relació a les altres. Davant nostre, a l'edifici de la cantonada hi trobem l'edifici de Comissions Obreres (CCOO).

Tot just començàvem a baixar pel **carrer Argenteria** quan uns anglesos acabaven de ser víctimes d'un robatori dins un pàrquing. Semblava que els havien robat un munt de diners! Això ens fa anar alerta perquè potser n'hi ha més d'un, de lladre. El nom del carrer té origen medieval i porta el nom del gremi que s'hi trobava. Els argenters eren aquells que treballaven la plata. La majoria de comerços predominants avui són restaurants i botigues de roba.

Un cop a la **plaça Jacint Raventós** vam fixar-nos en la placa del carrer. Allà hi deia: 1883-1968. Metge, regidor i medalla de la ciutat; amic del artistes. A la plaça hi ha bars, restaurants i una botiga de roba i accessoris. També hi vam observar l'arquitectura; eren edificis de pedra alguns d'ells restaurats. La plaça està dedicada a la restauració, majoritàriament.

On acaba el carrer argenteria, a la **plaça de Santa Maria** hi trobem una font d'origen medieval que actualment encara raja aigua. Té tres aixetes amb l'escut de Barcelona gravat en elles. Davant hi trobem **La Basílica de Santa Maria del Mar**. Antigament aquest era un centre de devoció dels gremis de mercaders i artesans. És d'estil gòtic i la façana conté arcs i voltes característics de l'estil constructiu. Hi ha diversos vitralls i una rosassa. A més està decorada amb sants hi ha columnes, torres i, al capdamunt, gàrgoles. Els carregadors de la Ribera que hi ha representats a les fulles de la porta principal representen els que portaven les pedres per construir la Catedral del Mar. Just quan marxàvem perquè estava tancat, van obrir les portes i hi vam entrar. Dins de l'edifici hi regnava una sensació de pau i tranquil·litat. A més em va semblar sentir una sensació de respecte i inquietud i saber que va passar al passat. Potser em llegiré el llibre "La Catedral del Mar" que està inspirat en la seva construcció. La basílica és molt alta i té molts pilars, hi entrava poca llum encara que a la foto sembla molt lluminosa pel *flash*. En un vitrall hi havia representats un seguit d'homes baixant per un camí, transportant pedres. Al final del camí hi havia uns altres homes treballant la pedra; segurament el centre gremial que hi havia era el dels picapedrers. Segurament ells van ajudar en la construcció de la basílica.

Sortint per un lateral arribem al **Fossar de les Moreres**. A la plaça hi havia un peveter que deia: *Als morts en defensa de les llibertats i constitucions de Catalunya al setge de Barcelona (1713-1714)*. Un fossar és un cementiri. *Aquest va ser pavimentat l'any 1821 per motiu de salut pública. El 1989 i l'any 2001 es va incorporar el peveter amb la flama (1)*. Creiem que l'11 de setembre s'hi fa algun acte commemoratiu als morts en aquesta guerra, la Guerra de Successió. També hi havia una placa on hi havia escrit: Al fossar de les moreres no s'hi enterra cap traïdor; fins perdre nostres banderes serà l'urna de l'honor als màrtirs de 1714. Ens vam fixar que al capdamunt del peveter hi havia una flama.

Al darrera de Santa Maria del Mar s'obre un passeig arbrat originari dels segles XIII-XIV. Era on s'acollien diverses activitats ciutadanes, de tornejos a mercats i festes. És el **Passeig del Born**. Hi predominen les gelateries, caixes, farmàcies, locals de festa per la nit, centres d'estètica i una formatgeria. Els carrers del voltant tenen noms de gremi.

- Carrer de la vidrieria.
- Carrer de la formatgeria.
- Carrer dels calders.
- Carrer dels flassaders.
- Carrer de l'esparteria.

Anant en direcció muntanya pel **carrer de Montcada** trobem un seguit de palaus que constitueixen un dels conjunts arquitectònics més interessants de la ciutat. Avui aquests palaus acullen:

- Palau Dalmases. Espai barroc, restaurant amb música d'època (barroca, òpera lírica...).
- Galeria Maeght. Aquell dia hi havia l'exposició "pintures i obres sobre paper", d'Antoni Amat.
- Museu Picasso: Palau Berenguer d'Aguilar. Hi vam entrar. Té un pati interior amb arcs. En una placa hi havia una inscripció: *Samajestat la Reina Sofia inaugura l'ampliació del Museu Picasso amb la remodelació de la casa Mauri i el Palau Finestres; Barcelona, 25 d'octubre de 1999*. A la foto es pot apreciar una part del pati interior.
- Museu Barbier-Mueller i d'art precolombí. Fa mig any hi havia el museu tèxtil que va ser traslladat. A l'interior del pati hi havia un bar.

Arribem al **carrer Princesa**. Si comparem aquest amb el de Montcada veiem que el primer és més ample i té més vegetació. A més és més lluminós i permet la circulació de vehicles. Té un traçat recte. En canvi, el de Montcada és més estret i no té vegetació. Té menys llum i no es pot circular amb vehicles degut a que és més estret, els edificis d'aquest carrer són més antics. El seu traçat no és recte, és inclinat. Tenint en compte tot això deduïm que el carrer de Montcada és més antic. Girem en direcció Llobregat fins al **Rei de la Màgia**, fundat l'any 1881. Als nostres peus hi havia una placa que deia: *Rei de la màgia, en reconeixement als seus anys de servei a la ciutat*. No vam poder-hi entrar perquè estava tancat. Més endarrera hi havia una altra placa amb la inscripció: *Llibreria Almirall, principis segle XIX. En reconeixement als seus anys de servei a la ciutat*.

Girem i avancem en direcció Besòs. Davant trobem el carrer dels flassaders. Allà hi vam trobar l'antiga “**fàbrica de dolces**” **P. Mauri**. Actualment hi ha la **Cooperativa la Bàscula**. A l'antiga fàbrica s'hi fabricaven caramels, conserves, torrons, xocolata, llaminadures i “peladilles”. Vam entrar al local. Estava poc il·luminat i semblava rudimentari. A la paret hi havia una exposició de la qual se'n podien comprar les obres, petites fotos en volum. Les cadires i les taules estan fetes amb material reciclat com ara portes. Un fet que va cridar-nos l'atenció van ser unes cadires que hi havia penjades al sostres, de cap per avall. Vam apropar-nos al taulell i un home va deixar-nos un llibret on explicava com funciona el comerç cooperatiu de la Bàscula. Al llibret hi havia la informació que, seguidament dono resumida. Pertany a la Cereria S.L.C.C. Els treballadors venen de llocs i professions diferents. El que serveixen, ho confeccionen al moment i per això s'ha de tenir paciència fins a que et serveixen la comanda.

La Seca era una antiga fàbrica de monedes. La façana estava deteriorada i l'edifici semblava abandonat.

Al final del carrer hi ha el carrer més estret de la ciutat. És el **carrer de les mosques**. Mesura entre un metre i un metre i mig. Se'n deu dir així perquè hi ha moltes mosques. No hi ha balcons, només finestres. El traçat del carrer no és recte, fa corba. L'accés al carrer està tancat. A la cantonada hi trobem un cal·ligrama que deia: camí del sol/per les rutes amigues/unes formigues. Les lletres representen les formigues i el conjunt representa una filera de formigues que van cap al seu formiguer o van a buscar menjar.

Baixant i passant el Passeig del Born trobem el **carrer del Rec**. Hi vam observar uns porxos del segle XVIII les columnes del qual estaven fetes de pedra i les bigues de fusta.

Retrocedint veiem el carrer Comerç. Allà hi trobem l'antic **Mercat del Born** que va ser un dels més importants de la ciutat. Va ser construït el segle XIX (1876) i actualment l'estan rehabilitant. Predominantment veiem una estructura de ferro i la teulada feta de teules. Als balcons dels voltants hi havia pancartes que deien: 36 anys del Mercat del Born tancat ¡Quina vergonya! Potser els veïns les posen perquè triguen molt en acabar les obres. Mentre feien les obres de rehabilitació per fer una biblioteca van trobar-hi restes arqueològiques, per això ara volen fer-hi una biblioteca-museu.

Continuant en direcció Besòs arribem al **carrer Picasso** on trobem comerços antics i moderns. Un dels moderns era un restaurant anomenat Suborn, va cridar-nos l'atenció el seu interior. L'antic era una botiga de lloguer de bicis i va cridar-nos l'atenció l'antiga porta de fusta i el seu interior.

Continuant pel carrer, en direcció mar trobem l'avinguda Marquès d'Argentera on hi localitzem l'**Estació de França**. Hi entrem i dins, al gran vestíbul hi veiem bastant moviment de persones. Entrem a les andanes però abans fan passar les motxilles per una màquina de raigs X, igual que al Parlament de Catalunya o al Palau de Pedralbes. Observem les marquesines fetes de ferro i els edificis dels voltants fets de formigó; a les parets dels edificis hi trobem diverses banderes. Cal destacar que el sostre consta d'una estructura de ferro que no havíem vist en cap altre edifici. El primer tren va sortir el 28 d'octubre de 1848 i feia el trajecte Barcelona-Mataró. En una columna hi havia una placa semblant a la del palau del Museu Picasso on hi havia inscrit: *S.M. Rey Juan Carlos I inauguró la Exposición Conmemorativa del seicicentenario (150 anys) del ferrocarril en España. 28 de octubre de 1998*. Vam mirar el taulell d'horaris on vam veure que la majoria de trens es dirigien a Reus i Tortosa. També hi havia diversos trens que es dirigien a França, per exemple a París i Montpeller. A la fotografia es pot veure la maqueta que hi havia a les andanes.

Sortim i continuem per l'**avinguda Marquès d'Argentera** en direcció Llobregat. Al final de la via podem observar l'estàtua de Colom, el descobridor d'Amèrica. Avui, aquesta estàtua ha esdevingut una important fita i diversa gent el fa servir de punt de trobada o per orientar-se per la zona. A la vorera no hi havia gaire moviment.

Poc després arribem a una gran plaça amb una font anomenada **Pla de Palau**. Va ser el centre de la Barcelona comercial i marítima fins al segle XIX. Allà hi trobem un edifici d'estil neoclàssic on es reunien els mercaders i era destinat a la contractació. A començaments del segle XIX va ser la seu de la Borsa de Barcelona, és la Llotja. Estava tancat així que no hi vam poder entrar i per tant no vam poder veure la Sala gòtica de contractacions, en conseqüència no vam poder comparar l'estil arquitectònic de l'interior amb el de la façana. Vam donar la volta a l'edifici i al peu d'una de les façanes hi havia unes lletres que recordaven que allà s'hi havia celebrat el XXVII Consell directiu de l'associació iberoamericana de cambres de comerç l'abril de 1998.

Seguint en direcció mar cap el Port Vell el primer edifici que veiem és el **Palau de Mar**. Aquest és una remodelació d'un dels antics *tinglados* del port. Ara hi trobem la seu del departament d'Acció Social i Ciutadania.

En aquest recorregut hem pogut reconèixer alguns espais simbòlics de la ciutat com la Basílica de Santa Maria del Mar o el fossar de les moreres. També hem pogut reconèixer el traçat urbà propi de la ciutat emmurallada i identificar la diversitat d'usos de l'espai i la diversitat d'activitats econòmiques que s'hi duen a terme. Hem pogut localitzar i identificar els límits de la ciutat preindustrial i identificar edificis i noms de carrers d'origen medieval com ara el carrer Argenteria.

(1)www.wikipedia.cat

Iniciem el recorregut al metro Glòries sortint pel carrer Badajoz. Érem a la **Plaça de les Glòries Catalanes**. Ildelfons Cerdà somiava que aquesta plaça sigués el centre de Barcelona del segle XX. Avui serveix com el centre d'encreuament de tres de les vies més importants de la ciutat: l'avinguda Diagonal, la Meridiana i la Gran Via de les Corts Catalanes. Serveix com a nus, és on s'encreuen les vies més importants de la ciutat. Aquest nus toca a diversos districtes de Barcelona: Sant Martí, l'Eixample i el districte 22@. Per combatre el canvi climàtic, Barcelona ha integrat nous tipus de transport com ara el tramvia o el "Bicing". *Actualment està previst enderrocar el "tambor" del mig i soterrar el tràfic. Volen construir un edifici en forma de grapadora que aculli una sala d'actes, alguna botiga, una sala d'exposicions, un restaurant...*(1)

L'entorn de la plaça de les Glòries és un espai d'una nova centralitat urbana que reuneix un conjunt de nous usos i noves edificacions com per exemple la **Torre AGBAR**, el tercer edifici més alt de la ciutat. Les lletres AGBAR volen dir Aigües de Barcelona. La torre va ser dissenyada per Jean Nouvel, 4500 plaques que s'il·luminen i donen un toc de color a la torre i 34 plantes més 4 subterrànies. L'arquitectura bioclimàtica proposa:

- La regulació de la circulació de l'aire
- L'aprofitament de la insolació i l'orientació de l'edifici
- La utilització de materials aïllants, reciclables i no contaminants
- Optar pels equipaments energètics més eficients
- Incorporar l'ús d'energies renovables al disseny

L'edifici AGBAR compleix aquestes característiques, per tant és bioclimàtic.

Vam anar per la Meridiana en direcció mar fins el **carrer Bolívia**. Allà hi vam veure el TNC (Teatre Nacional de Catalunya), un edifici en forma de temple grec. Va ser construït l'any 1988 per l'arquitecte Ricard Bofill, que va ser un dels que va impulsar el procés de reforma urbana del barri. Continuant pel carrer Bolívia en direcció Besòs ens vam fixar que hi havia un munt d'activitats relacionades amb el transport i els vehicles:

- Concessionari Mercedes-Benz (Motor Klasse)
- Tallers Saboya
- Tallers Finestres
- Reparaciones Martínez

Més endavant, al carrer Badajoz també vam trobar diverses activitats relacionades amb el món del motor:

- Eurotrak
- Concessionari Volvo

Avancem pel carrer Bolívia en direcció Besòs i vam començar a entrar al **districte 22@**, un espai urbà en renovació que es va iniciar quan el 2001 es va canviar la qualificació del sòl industrial tradicional per la nova qualificació 22@. Com que és el districte número 22 i està dedicat a la implantació d'empreses de noves tecnologies (la lletra arrova està molt relacionada amb el món de la informàtica i la tecnologia), rep aquest nom. Les velles fàbriques han estat substituïdes per empreses de caràcter tecnològic, universitats, centres cívics, bars i restaurants, habitatges...

Quan vam arribar al carrer Badajoz, vam caminar en direcció mar i un cop passat el carrer Sancho d'Àvila vam arribar a la **Plaça Tísner**. Allà hi havia

Barcelona TV i T Systems. El sector estratègic del 22@ que hi localitzem és el d'audiovisuals. Tísner (Avel·lí Artís Gener) va ser dibuixant, escriptor i periodista. Va néixer a Barcelona l'any 1912 i va morir el 2000. A la façana hi ha una foto de tota Barcelona. La part que correspon a aquest itinerari està encerclada en vermell.

Tot seguit vam caminar per Sancho d'Àvila en direcció Besòs fins al **carrer Ciutat de Granada**. Una vegada allà vam girar en direcció muntanya i vam arribar al **número 131, Can Canela**. És una de les moltes fàbriques restaurades a les que se'ls ha canviat al funció. Actualment pertany a la UB (Universitat de Barcelona) i és l'Institut d'educació contínua. En un cartellet al costat de la porta vam observar: 22@ Network, Associació d'Empreses i Institucions 22@ de Barcelona.

Agafant el carrer Tànger vam caminar en direcció Besòs i en arribar al carrer Roc Boronat ens vam trobar davant del *Parc Barcelona Media*. Ocupa tota l'illa on des de 1878 estava localitzada una antiga fàbrica tèxtil, **Ca l'Aranyó**. Encara se'n conserva la façana i la xemeneia, però l'edifici ha estat rehabilitat i n'ha variat l'ús. A l'edifici principal hi trobem la universitat Pompeu Fabra. Vorejant l'illa arribem al número 177 de l'avinguda Diagonal, l'edifici **Imagina**. Vam entrar a la recepció per una porta giratòria i el recepcionista ens va dir que allà es fan diverses activitats però, principalment s'hi troben els mitjans de producció. En aquest edifici és on es preparen o es graben programes com APM?, España Directo, la cadena de televisió La Sexta... També vam preguntar com obtenien l'electricitat i van dir-nos que pel mètode tradicional. Més tard vam buscar a Internet i vam descobrir que en realitat tenen *unes plaques fotovoltaïques que transformen l'energia solar en electricitat*(2). L'edifici Imagina forma part de 22@ Media.

Si observem l'**avinguda Diagonal** observem que la quadrícula la talla en diagonal, com a la resta de Barcelona. aquest tram (des de la plaça de les glòries fins al mar) no es va obtenir fins a finals del segle passat. Hi circula gent de tota mena.

Vam seguir pel carrer Bolívia però per la direcció contrària. Gràcies a això vam descobrir el 22@ Business Park, que serà la nova seu de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions. Reprerent el carrer Bolívia arribem al número 103-113. Era una antiga fàbrica ara rehabilitada anomenada **Can Jaumandreu** o el Vapor de la llana. El treball amb maó a les façanes amb pilastres lligades per arcs rebaixats, comparat amb el de Ca l'Aranyó sembla

més nou. Tenen en comú la conservació d'una xemeneia. *Era una antiga fàbrica de l'any 1853 (igual que Can Ricart), que produïa teixits de llana i estam mesclats amb cotó i seda**. Ara acull l'oficina de l'habitatge, la UOC (Universitat Oberta de Catalunya), l'Institut Municipal d'Urbanisme i Barcelona Gestió Urbanística.

Al costat, al carrer Sant Joan de Malta, un antic eix de comunicació del barri amb el clot, veiem edificis de diferents alçades i èpoques. Vam fixar-nos en un edifici de l'any 1923, que tenia 5 plantes.

Vam tornar a la Diagonal i vam agafar el carrer Marroc i fins a arribar a **Can Ricart**. És un dels tres grans conjunts industrials del segle XIX que queden a Barcelona. Ocupa una illa de l'eixample i ha estat salvat de l'enderrocament per la lluita veïnal. *Va ser construït l'any 1853 i abans s'hi fabricaven estampats de cotó. El primer propietari es deia Jaume Ricart i Guitart, més tard va ser-ho Frederic Ricart*(3)*. Al fons, en direcció mar, a la mitjanera d'un edifici hi havia una pintada: 22@ € ESPECULACIÓ. Crec que fa referència a la requalificació del preu del terreny, que ha augmentat degut a què en comptes de construir o fer escoles o zones verdes, s'han fet pisos.

Al costat hi trobem el **Parc central**. A l'entrada hi havia un cartell informatiu. És una zona de 5,5 hectàrees. El va dissenyar Jean Nouvel (el mateix de la Torre AGBAR) i va ser construït l'any 2008. A l'interior hi ha diverses espècies arbòries com ara vimeteres grogues, desmais, pebrers bords, acàcies de flor groga o buguenvíl·lies, que recobreixen la paret exterior. Ocupa 5 illes entre els carrers Marroc, Bac de Roda i Diagonal. A dins hi trobem diverses institucions com ara la Guàrdia urbana, l'antiga fàbrica Oliva-Artès i el centre de recollida pneumàtica de residus. El vam travessar. El que menys em va agradar va ser que hi ha moltes zones amb sol on hi fa molta calor i el que més em va agradar va ser la gran varietat d'espècies vegetals i la conservació d'una xemeneia.

Després vam agafar el **carrer Pere IV** en direcció sud fins al carrer Bilbao. Abans vam fixar-nos en l'edifici singular de la cantonada. Té forma de peça de tetrís o de telèfon mòbil de tapa lliscant. Està fet de vidre i és el més alt de la zona. A l'interior hi ha l'SKY food bar i el que deduïm que és una empresa anomenada ME; estava tancat però suposem que pot ser un hotel o sinó hi pot haver oficines. A aquest carrer se l'anomenava carretera de Mataró perquè era el camí que la gent agafava per anar a Mataró.

Vam baixar per Bilbao fins a trobar al carrer Pallars una altra antiga fàbrica de teixits: **Can Felipa**. No té gaire aspecte de construcció industrial ja que li falta la xemeneia encara que per la façana podríem deduir que sí que ho era. Dimarts a la tarda vam dirigir-nos a la segona planta de Can Felipa, allà es troba l'arxiu històric del barri. La gent que ens va atendre ho va fer molt amablement i va deixar-nos mirar uns llibres on sortia informació de Ca l'Aranyó, Can Jaumandreu, Can Ricart, el Casino de l'Aliança i Can Gili Vell. *Felipe Ferrando va ser el primer propietari de la fàbrica de Can Felipa. Antigament es duia a terme el blanqueig, el tint, els aprestos i l'estampat de teixits de cotó; seguit d'operacions de transformació als que es sotmetien les peces (teixits) des de que sortien del teler. Va ser rehabilitat entre 1984 i 1989. Als anys 70 s'acomiadaren més de 70 treballadors a causa de l'enderrocament d'una de les naus (segons van dir els propietaris. Actualment té usos socials i culturals*.*

Més tard vam continuar en direcció pel **carrer Marià Aguiló** (continuació del carrer Sant Joan de Malta), és l'eix comercial del barri juntament amb la Rambla del Poblenou. En aquest hi vam veure un conjunt d'edificacions de planta baixa i pis, de gust modernista tardà que formaren part de les instal·lacions de la mateixa fàbrica. Creiem que s'han de conservar perquè enriqueix el conjunt històric del barri. Mentre anàvem baixant ens vam fixar en un carrer anomenat Llatzeret. Com que el nom era curiós, vam preguntar d'on venia el nom i vam esbrinar que era el camí per anar a un llatzeret, un hospital de leprosos. L'ambient del carrer Marià Aguiló era molt animat, gent que anava a comprar, famílies i amics que es troben, pocs cotxes (és un carrer per vianants)

Aleshores vam arribar al carrer Joncar i vam girar en direcció Llobregat per anar a la **Rambla del Poblenou**. El nom del carrer Joncar té relació amb l'ecosistema sobre el qual van assentar-se els primers habitants de la zona. Abans era una zona d'aiguamolls, amb llacunes, on hi creixien joncs. Per tant, allà hi devia haver una gran quantitat de joncs que formaven un joncar. *Abans del Casino de l'Aliança existia l'associació de l'aliança vella que va néixer l'any 1869. Però, durant la dictadura de Rivera als anys vint, els socis que tenien pensaments diferents van enfrontar-se i va desaparèixer l'associació. Més endavant, els socis restants van formar el Casino de l'Aliança. Aquest té molt bona acústica i per aquest motiu és lloga per fer actes*.* Al costat del Casino hi trobem el Tio Ché, famós per les seves orxates. Vam seure una estona a mirar l'ambient de la zona. Eren les 12:30 i hi havia molta gent prenent un aperitiu. També n'hi havia que anaven a fer un volt o que anaven i venien de la platja. Si ho comparem amb les nits d'estiu veurem que hi hauria molta més gent degut a que la gent surt a sopar a les terrasses dels restaurants; aquest moviment és diferent durant els dies d'estiu ja que molta gent va a remullar-se a la platja.

Tornant enrere pel carrer Joncar vam arribar al **Mercat de la Unió**. Vam observar la façana dissenyada per P. Falqués al 1871. S'hi podien apreciar diferents materials constructius com ara maons, ferro, vidre, pedra blanca... La majoria dels quals creiem que pertanyen a la recent remodelació.

Vam continuar baixant fins trobar la **Plaça Prim**. De camí a la plaça vam passar pels carrers que tenen el traçat urbà més antic del Poblenou. El terra està fet de pedra (llambordes) i els carrers són molt estrets i de traçat irregular. Aquesta placeta és la més antiga del barri, data de meitats del segle XIX. Els edificis són de poca alçada i de color blanc. Hi ha el restaurant "Els pescadors" i un espai artístic. La plaça està bastant neta i consta amb una font al mig. Hi ha quatre arbres ben curiosos anomenats Bella Ombra Ombú (*phytolacca dioica*).

De camí a la platja trobem el **Passeig Clavell**. Els blocs d'aquest passeig van construir-se als anys 50, són pisos de protecció oficial. La qualitat dels materials no sembla massa alta i els edificis són d'unes 5 plantes. Abans dels Jocs Olímpics del 1992 a prop d'allà hi passava el tren que anava a Mataró i a la platja hi havia barraques.

Travessant el parc anem a veure la **Platja del Bogatell i de la Mar Bella**. Segurament el camí fa pujada perquè per sota hi passa la ronda litoral. Al petit moll del costat encara hi havia una dotzena de barques de pesca que quedaven com a testimoni d'aquesta activitat.

Després vam pujar la Rambla fins el **carrer Taulat**. Vam seguir en direcció Llobregat cap a la Vila Olímpica. Hi havia un edifici que datava de l'any 1900 (MCM) i tenia dues o tres plantes.

Una vegada vam creuar el carrer Roc Boronat, vam girar en direcció muntanya per veure una altra antiga fàbrica: **Can Gili Vell**. És un edifici de la segona meitat del segle XX. *L'empresari industrial Andreu Gili i Guardiola va fundar una fàbrica dedicada a l'elaboració de farines**. Se'n conserva la torre i la xemeneia. Actualment hi ha una fusteria, una marbrera i un taller on antigament s'hi treballava la plata i on s'utilitzava un forn.

Tornant al carrer Taulat vorejàvem el **Cementiri Vell**. Està envoltat d'habitatges i tant a prop del centre de Barcelona perquè és molt anterior a la Vila Olímpica però, amb l'ampliació del barri es va haver de construir a la vora del cementiri.

Vam avançar en direcció Llobregat fins a l'**Avinguda Icària**. És l'eix de la Vila Olímpica, que es va urbanitzar abans dels Jocs Olímpics de 1992 perquè els atletes hi poguessin viure. Els edificis tenen en comú el color, l'alçada, la manca de balcons en alguns casos, la data de construcció, el pati interior comunitari amb arbres i jocs pels nens petits... Aleshores vam entrar al "Centre de la Vila". El vam travessar i vam anar a sortir al carrer Salvador Espriu. Creiem que el Centre de la Vila està destinat a la gent del barri (ja que no és massa gran), sobretot a la gent jove pel tipus de botigues i activitats que hi ha. Aquí hi vam trobar l'hotel @ Icària.

Caminant en direcció mar vam arribar al **Port Olímpic**. Va urbanitzar-se a la mateixa època que el barri al qual pertany, com ja hem dit anteriorment, per les

Olimpiades. Predominantment hi ha restaurants, sobretot de marisc i paella pels turistes.

Finalment a la **Plaça dels Voluntaris Olímpics** vam acabar el recorregut. Està presidida per dues torres: la torre Mapfre (hi ha majoritàriament oficines de l'asseguradora Mapfre) i l'hotel Arts (un hotel de cinc estrelles). Aquestes han esdevingut una de les fites més reconegudes de la ciutat després del Jocs Olímpics. També hi havia una xemeneia d'una fàbrica anomenada Can Folch que s'ha mantingut.

En aquest últim recorregut del treball per Barcelona hem pogut distingir que encara hi ha parts del barri que mantenen el traçat del pre-eixample. També hem pogut notar que molts edificis i fàbriques han anat canviant el seu ús al llarg d'aquest últim segle. A més hem pogut visitar un districte on la majoria de les empreses són de noves tecnologies. Hem vist diferents símbols del passat industrial del barri com ara xemeneies i façanes. Finalment hem pogut establir la diferència entre un centre comercial (edifici o n hi ha diversos tipus de comerços), un mercat (lloc on normalment es la gent compra els aliments necessaris pel dia a dia) i un comerç de barri (petita botiga que normalment es centra en un tipus de producte).

(1)www.elperiodico.cat

(2)www.mediapro.com

(3)www.salvemcanricart.org

*La part en cursiva que porta un asterisc fa referència a la informació obtinguda a l'arxiu històric de Poblenou